

Bài 11

MỤC ĐÍCH HỌC TẬP CỦA HỌC SINH

I – MỤC TIÊU BÀI HỌC

Giúp HS :

– Xác định đúng mục đích học tập ; hiểu được ý nghĩa của việc xác định mục đích học tập ; hiểu sự cần thiết phải xây dựng kế hoạch và thực hiện kế hoạch học tập.

– Biết xây dựng kế hoạch, điều chỉnh kế hoạch học tập và các hoạt động khác một cách hợp lí ; biết hợp tác trong học tập.

– Có ý chí, nghị lực tự giác trong quá trình thực hiện mục đích, hoàn thành kế hoạch học tập ; khiêm tốn học hỏi bạn bè, người khác và sẵn sàng hợp tác với bạn bè trong hoạt động học tập.

II – NHỮNG ĐIỀU CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

– Trọng tâm của bài là giúp HS xác định mục đích học tập để chuẩn bị đầy đủ kiến thức và năng lực góp phần xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. *Trước mắt, xác định học tập, rèn luyện để trở thành con ngoan, trò giỏi, có đủ điều kiện học lên THPT hoặc ra trường tham gia lao động sản xuất.*

– Để thực hiện mục đích của mình, HS phải cố gắng nắm vững kiến thức các môn học trên lớp, không coi nhẹ môn nào, không học lệch.

– HS cố gắng hoàn thành tốt các nhiệm vụ mà thầy giáo, cô giáo yêu cầu như chuẩn bị các phương tiện đồ dùng học tập, làm bài tập, đọc các tài liệu tham khảo.

– HS phải tự giác, có mong muốn tự học, tìm các tài liệu để đọc thêm, có ý thức liên hệ những điều đã học vào cuộc sống thực tế.

– Ngoài học văn hoá, HS cần tham gia các hoạt động tập thể, hoạt động xã hội ; rèn luyện các phẩm chất đạo đức, các kĩ năng để tự khẳng định mình trong học tập, trong cuộc sống.

2. Về phương pháp

– Phương pháp dạy học chủ yếu của bài này là nêu lên các tình huống biểu hiện động cơ học tập đúng, hoặc chưa đúng. Tổ chức cho HS thảo luận, tranh luận, tự tìm ra mục đích đúng đắn, xác định động cơ học tập, xây dựng phương pháp học tập hợp lí.

– Kiểm tra kết quả học tập qua thảo luận của HS và qua thái độ học tập hằng ngày của HS.

3. Tài liệu và phương tiện

– Sưu tầm những tấm gương HS cũ của trường đã có mục đích học tập tốt, đã trưởng thành, có cống hiến cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

– Tìm những mẫu chuyện về danh nhân trên các lĩnh vực khoa học, văn hoá – nghệ thuật, sản xuất ; hoạt động xã hội trong và ngoài nước ; những điển hình vượt khó, vượt lên số phận để học tập tốt như Nguyễn Ngọc Ký và các bạn trẻ tật nguyền khác...

– Nếu có điều kiện nên sử dụng một số băng hình về các tấm gương của HS giỏi dự thi quốc tế, những tấm gương HS vượt khó trong học tập.

– Chuẩn bị một số tờ giấy khổ lớn, bút dạ để HS chuẩn bị thảo luận nhóm.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

*** Hoạt động 1 : Giới thiệu bài**

Có nhiều cách đặt vấn đề vào bài như :

– Thông qua kiểm tra bài trước để đặt vấn đề "xác định mục đích học tập" của HS hiện nay.

– Có thể nêu ra một câu hỏi "Học tập, rèn luyện để làm gì ?". Qua ý kiến của HS, GV nhấn mạnh mục đích học tập.

*** Hoạt động 2 : Phân tích nội dung truyện đọc : "Tám gương của một học sinh nghèo vượt khó"**

GV hướng dẫn HS thảo luận :

- Hãy nêu những biểu hiện vượt khó trong học tập của bạn Trương Bá Tú.
- Vì sao bạn Trương Bá Tú đạt được thành tích cao trong học tập ?
- Để thực hiện mơ ước trở thành nhà toán học, bạn Trương Bá Tú đã suy nghĩ và học tập như thế nào ?

*** Hoạt động 3 : Xác định mục đích học tập**

- Thảo luận cả lớp : *Mục đích học tập đúng nhất là gì ?*

Sau khi một số HS phát biểu, GV cần khái quát, nhấn mạnh : mục đích trước mắt của HS là học giỏi, cố gắng học tập để trở thành con người phát triển toàn diện (đạo đức, trí tuệ, sức khỏe...), trở thành con ngoan, trò giỏi, người hữu ích cho gia đình, xã hội và tương lai sẽ trở thành công dân tốt, người lao động tốt góp phần xây dựng, bảo vệ Tổ quốc.

- *Phải kết hợp* giữa mục đích vì xã hội và vì chính bản thân và gia đình. Không nên vì cá nhân, không thể tách cá nhân khỏi xã hội.

*** Hoạt động 4 : Cần học tập như thế nào để đạt được mục đích đặt ra ?**

- Gợi ý để HS tìm các ví dụ, phân tích muốn học tập tốt cần phải có ý chí, nghị lực, phải tự giác, sáng tạo trong học tập ; học tập một cách toàn diện ; học ở mọi nơi, mọi lúc ; học thầy, học bạn, học trong sách, học trong thực tế cuộc sống...

*** Hoạt động 5 : Củng cố bài học bằng phân tích các bài tập trong SGK**

- Ở bài tập a : "Học tập để dễ kiếm được việc làm nhàn hạ" là mục đích học tập không đúng. Còn lại là đúng nhưng chưa đủ, vì vậy học tập phải là tổng hợp nhiều yếu tố, nhưng mục đích sâu sắc nhất là góp phần xây dựng quê hương, thực hiện dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh và vì tương lai của bản thân, vì danh dự của gia đình và nhà trường.

- Bài tập b : Học tập vì "điểm số", vì "giàu có" cho bản thân là những biểu hiện không đúng đắn.

- Bài tập d : Có rất nhiều giả định về cách trả lời của Tuấn, ví dụ như :
 - + Tìm những tấm gương về tích cực, tự giác trong hoạt động tập thể và trong hoạt động xã hội ở trong sách để chuẩn bị cho nội dung kiểm tra hôm sau.
 - + Đọc sách "Người tốt, việc tốt" là chuẩn bị cho bài học mới, Bài 11 : "Mục đích học tập của HS".
 - + Sách "Người tốt, việc tốt" là loại sách rất bổ ích đối với HS. Tranh thủ thời gian đọc, liên hệ với bản thân để rèn luyện.
 - + Đọc để giải trí.
 - + v.v...

Mục đích của bài tập này là để HS tự do phán đoán, phát triển tư duy, rèn luyện kỹ năng ra quyết định, kỹ năng thích ứng giải quyết vấn đề.

Điều cần lưu ý là phải gợi ý để HS giải thích các giải pháp mà HS phán đoán, phân tích các lí do đọc sách bổ ích. Nếu có những HS nêu các cách trả lời không đúng, GV cần giúp các em tự tìm ra cách giải thích.

Ví dụ : "Đọc cho vui, không có mục đích gì cả".

*** Hoạt động 6 : *Giao nhiệm vụ về nhà cho HS***

Có thể giao cho HS thiết kế một kế hoạch học tập nhằm khắc phục một môn học còn yếu, hoặc vạch kế hoạch học tập môn em ưa thích nhất.